

[Cancerformer](#)

Njurcancer

Njurcancer innebär att en cancertumör har uppstått i en njure. Cancer i båda njurarna är ovanligt. Det finns olika typer av njurcancer. Det går att bli av med cancer om den upptäcks tidigt. Annars finns behandling som gör att sjukdomen utvecklas långsammare.

Vad är njurcancer?

Njurarna renar blodet från ämnen som inte behövs. Ämnena förs genom urinledarna till urinblåsan så att du kan kissa ut dem.

En cancertumör bildas

Njurcancer innebär att det har bildats en cancertumör i någon av njurarna. Att få cancer i båda njurarna samtidigt är ovanligt. Då brukar sjukdomen vara ärftlig. Läs mer längre ner på sidan: [Vad beror njurcancer på?](#)

Celler från cancertumören kan sprida sig och bilda dottertumörer i till exempel lungorna, levern, hjärnan eller skelettet. Dottertumörer är samma sak som metastaser.

Här kan du läsa [mer om hur cancer uppstår och utvecklas](#)

Olika hur det kommer att gå

Det går oftast att bli av med cancer om den upptäcks när den fortfarande bara finns i njuren.

En del får återfall. Det betyder att sjukdomen kommer tillbaka. Möjligheten minskar att bli av med cancer om den kommer tillbaka eller om den har hunnit sprida sig.

Det kan ändå gå att leva bra i flera år med hjälp av behandlingar som gör att sjukdomen utvecklas långsammare.

Wilms tumör och njurbäckencancer

[Wilms tumör](#) är en form av njurcancer som främst barn och ungdomar kan få. Men det är mycket ovanligt att barn och ungdomar får cancer.

Njurbäckencancer är en annan cancerform och beskrivs inte i den här texten.

Symtom

De flesta med njurcancer har inte känt av några symtom när de får diagnosen. Sjukdomen har upptäckts av en slump när de har undersökts för något annat besvär.

Men en del märker av sjukdomen. Då är det vanligt med ett eller flera av följande symtom:

- blod i urinen
- knöl i magen
- ont i sidan av ryggen
- minskad vikt trots oförändrade vanor.

En del känner sig sjuka, har haft feber länge eller är ovanligt trötta.

Symtomen behöver inte bero på cancer utan kan ha andra orsaker.

När och var ska jag söka vård?

Kontakta en [vårdcentral](#) om du har symtom som du tror kan bero på njurcancer.

Ring telefonnummer 1177 om du vill ha [sjukvårdsrådgivning](#). Då får du hjälp att bedöma symtom eller hjälp med var du kan söka vård.

Undersökningar och utredningar

Genom [Min vårdplan](#) har du möjlighet att vara delaktig i din vård. Du får svar på frågor som är viktiga för dig om din utredning, behandling, uppföljning eller [rehabilitering](#).

Utredningen enligt ett standardiserat vårdförlopp

Utredningen följer ett standardiserat vårdförlopp om läkaren har starka skäl att tro att du har njurcancer.

[Standardiserade vårdförlopp](#) är ett sätt att organisera utredningen så att det går så snabbt som möjligt att bli undersökt och få svar på de undersökningar som behövs.

Du kan behöva bli undersökt på flera sätt

Det är vanligt med olika undersökningar för att läkaren ska kunna säga vad besvären beror på.

En [kroppsundersökning](#) innebär bland annat att läkaren känner på magen.

[Urinprov](#) och [blodprov](#) kan bland annat visa hur njurarna fungerar.

En undersökning som kallas [cystoskopi](#) kan behövas om du har blod i urinen. Undersökningen innebär att läkaren undersöker urinvägarna.

En undersökning med [datortomografi](#), [magnetkamera](#) eller [ultraljud](#) visar om du har en tumör och om den har spridit sig. Det är olika vilken undersökning man behöver. Ibland kan man behöva flera av undersökningarna.

Ett [vävnadsprov från njuren](#) kan behövas för att få veta mer om tumören och för att planera behandlingen.

Undersökningen innebär att läkaren för in en nål genom huden och in i njuren för att ta mycket små bitar av tumören. Du får [lokalbedövning](#).

En del prover sparas

När du lämnar prov i vården sparas en del prov i en biobank. Prover sparas för att din vård ska bli så bra och säker som möjligt. Läs om [prov i vården som sparas](#).

Behandling när cancer bara finns i njuren

Det går att få behandling för att bli av med cancer om den bara finns i njuren. Det är vanligast att bli opererad.

Ibland behövs ingen behandling.

Operation

En operation i njuren innebär att en del av njuren tas bort, eller hela njuren. Det beror på hur stor cancertumören är och var i njuren den finns.

Före operationen blir du [sövd](#). En del får också [ryggbedövning](#). Sedan opereras njuren med [titthålskirurgi](#). Ibland görs operationen genom ett snitt i magen. Det kallas för öppen operation. Det är olika vad som passar bäst.

Operationen tar två till tre timmar. Tiden varierar beroende på hur stor cancertumören är och hur lätt den är att komma

åt. En operation med titthål brukar ta lite längre tid än en operation genom ett snitt.

Efter operationen

Efter operationen får du en [urinkateter](#). Den tas bort efter en till två dagar när du kan kissa som vanligt igen. Du kan också ha en liten slang i operationssåret. Det är för att leda bort blod och sårvätska. Här kan du läsa mer om [operationssår och läkning](#).

Du får hjälp att komma upp och röra på dig så snart som möjligt, ibland samma dag som du opererades. Det är för att minska risken för att få blodpropp eller lunginflammation.

När du lämnar sjukhuset

De flesta kan lämna sjukhuset efter två till sex dagar. Då får du med dig recept på läkemedel som du kan [ta om du har ont](#). Du får också veta vem du ska kontakta om du behöver.

Du behöver vara [sjukskriven](#) i två till sex veckor, beroende på vad du har för arbete.

Undvik att lyfta tungt de första två månaderna. I övrigt kan du leva som vanligt.

Efter en till tre månader får du komma på återbesök för att se om du behöver mer behandling.

Lokal ablation i stället för operation

Så kallad lokal ablation innebär att cancertumören kyls eller värms bort. Det kan vara ett alternativ om du har en eller flera små cancertumörer i njuren, eller om det är bättre att inte bli opererad. Så kan det vara om du till exempel har andra allvarliga sjukdomar.

Läkaren för in en nål genom huden och in i cancertumören med hjälp av [ultraljud](#) eller [datortomografi](#). Genom nålen skickas värme eller kyla som förstör cancertumören. Det vanligaste är att vara [sövd](#) när man får behandlingen.

De flesta kan lämna sjukhuset samma dag. Du får med dig recept på läkemedel som du kan ta hemma om du får ont.

Du behöver komma på regelbundna uppföljningar. Det beror på att det är vanligare att cancer kommer tillbaka efter lokal ablation än efter en operation. Det brukar gå att få behandling igen om det behövs.

Undersökningar i stället för behandling

En del oförändrade cancertumörer behöver inte behandlas. Då räcker det i stället att du kommer på regelbundna undersökningar.

Du får behandling om undersökningarna visar att cancertumören börjar växa.

Behandling om njurcancer har spridit sig

Det är svårare att bli av med sjukdomen om den har spridit sig till andra delar av kroppen. Då går det i stället att få behandling som främst saktar ner och lindrar sjukdomen.

En grupp med olika specialister på njurcancer rådgör med varandra och föreslår sedan en eller flera olika behandlingar som de bedömer blir bäst för dig.

Läkemedel som kan sakta ner sjukdomen

Det finns läkemedel som på olika sätt kan sakta ner cancer, även om det inte brukar gå att bli av med sjukdomen. Det finns flera läkemedel. Ofta går det att byta till ett annat om ett läkemedel inte hjälper.

Läkemedel som stärker immunförsvaret

Det finns läkemedel som hjälper immunförsvaret att verka mot cancercellerna. Då kan cancer krympa. Hos en del försvinner cancer helt. Det kallas immunterapi, eller att få immunstärkande läkemedel.

Behandlingen får du som [dropp direkt i blodet](#) med några veckors mellanrum.

Målriktade läkemedel

Målriktade läkemedel stör cancercellerna så att de inte kan växa och dela på sig. Det gör att cancertumörerna krymper eller växer långsammare.

Läkemedlen är oftast i form av tabletter som man tar varje dag i ungefär en månad. Därefter är det uppehåll i behandlingen innan den börjar om igen.

Biverkningar av behandling med läkemedel

Behandlingen med läkemedel kan ge olika biverkningar. Man kan till exempel få diarré, känna sig [mycket trött](#), eller få hudutslag.

Prata med läkaren eller [kontaktsjuksköterskan](#) om du har mycket besvär. Det finns hjälp att få. Ibland går det att ändra dosen eller byta läkemedel för att lindra eller slippa biverkningarna.

Operation eller strålbehandling

Ibland kan metastaser från njurcancer i andra delar av kroppen opereras bort eller [strålbehandlas](#). En del blir både opererade och får strålbehandling. Behandlingen eller behandlingarna kan sakta ner sjukdomen och lindra symtomen. En del blir av med cancer.

Embolisering kan lindra symptom

Så kallad embolisering innebär oftast att blodtillförseln till cancertumören stängs av. Det gör att cancertumören krymper och då lindras symtomen. Behandlingen kan vara ett alternativ om du inte kan opereras.

Läkaren för in en smal, böjlig slang genom ett litet snitt i lumsken och vidare genom blodkärnen som går till njuren. Sedan sprutar läkaren in ett läkemedel genom slangen. Läkemedlet blockerar blodflödet till cancertumören.

Innan behandlingen får du [lokalbedövning](#) och läkemedel som är lugnande och som gör att du inte får ont.

Palliativ vård

Det finns många andra olika behandlingar som kan lindra om du har ont eller har andra besvär av sjukdomen. Här kan du läsa mer om [palliativ vård – att förlänga livet eller lindra symptom](#)

Vad kan jag göra själv?

Du som ska opereras behöver [undvika att röka och dricka alkohol en tid före och efter operationen](#). Det är för att minska risken för komplikationer, och för att du ska återhämta dig fortare.

Undvik att röka och att dricka alkohol även om du ska få annan behandling. Då hjälper du immunförsvaret att klara av behandlingen, och levern kan lättare bryta ner läkemedlen.

Ta hand om dig

Du orkar med behandlingen bättre om du får i dig den näring du behöver. Det finns olika råd och tips som kan hjälpa om du tycker det är svårt med maten. Läs mer om att [äta för att må bra](#) och [mat vid cancer](#).

Rådgör med läkaren om du tar kosttillskott och ska få behandling med läkemedel.

Du kan känna dig mindre trött och må bättre om du [rör på dig så ofta du kan](#). Gör någon fysisk aktivitet som du klarar av och tycker om.

Prata med [kontaktsjuksköterskan](#) om du behöver råd eller stöd.

Hur påverkas livet av njurcancer?

När behandlingen är klar kallas du till regelbundna återbesök för att se hur du mår och för att se om cancer har kommit tillbaka.

Det varierar hur många återbesök som behövs. Det är vanligt att du kallas oftare i början och mer sällan ju längre tiden

går. För en del kan återbesöken upphöra efter fem år, andra behöver fortsätta längre.

Kroppen kan klara sig med en njure

Kroppen kan fungera som vanligt även om ena njuren har opererats bort. Du behöver vara extra försiktig med läkemedel som kan påverka den njure som du har kvar.

En del får njursvikt

Ibland kan sjukdomen eller en njuroperation leda till [kronisk njursvikt](#).

Trötthet kan ha olika orsaker

Många som har cancer känner sig mycket trötta. Det kan påverka tillvaron och dina relationer på olika sätt. Det finns hjälp att få och en del som du kan göra själv för att det ska kännas bättre. Här kan du läsa mer om [trötthet vid sjukdom – fatigue](#).

Tankar och känslor

Livet kan kännas annorlunda efter behandling mot cancer. Erfarenheterna av vad du har varit med om har du alltid med dig. Det kan vara jobbigt periodvis, men oftast blir det bättre. Ibland kan det ta tid.

En del känner sig sårbara och oroliga länge efter att behandlingen är över.

Här kan du läsa [mer om tankar och känslor vid cancer](#).

Påverka och delta i din vård

Du ska få vara delaktig i din vård. För att kunna vara det behöver du [förstå informationen](#) som du får av vårdpersonalen. Ställ frågor om det behövs. Du ska till exempel få information om behandlingsalternativ och [hur länge du kan behöva vänta på vård](#).

Du har möjlighet att [få hjälp av en tolk om du inte pratar svenska](#). Du har också [möjlighet att få hjälp av en tolk om du till exempel har en hörselnedsättning](#).

Du kan få en ny medicinsk bedömning

Du kan få en [ny medicinsk bedömning](#) av en annan läkare, om du har en livshotande eller särskilt allvarlig sjukdom. Att få en annan läkares bedömning kan hjälpa dig om du exempelvis är osäker på vilken vård eller behandling som är bäst för dig.

Att få ett cancerbesked

Det finns många olika sätt att reagera på [att få ett cancerbesked](#). Du kan behöva gott om tid att prata med din läkare och annan vårdpersonal om vad beskedet innebär.

Låt gärna en närstående följa med dig, om det är möjligt. Din närstående kan vara ett stöd och hjälpa till att minnas vad som sas vid vårdbesöket.

Du kan få stöd på flera håll

På många sjukhus finns särskilda [kontaktsjuksköterskor](#) som kan ge stöd och hjälpa till med olika praktiska saker.

Du kan även prata med sjukhusets kurator.

Det kan gå att ordna så att du får träffa någon som har fått samma behandling som du ska få. Fråga läkaren eller kontaktsjuksköterskan om de kan hjälpa till.

Du kan kontakta Cancerrådgivningen, Cancerfonden eller till exempel en patientförening. Här hittar du kontaktuppgifter och kan läsa [mer om hur du kan få råd och stöd vid cancer](#)

Många tycker det kännas lättare när behandlingen väl har börjat och de vet vad som ska hända.

Barn behöver också få veta

Ett minderårigt barn har rätt att få information och stöd utifrån sitt eget behov om en närstående är sjuk.

Ofta är det bra att göra barn så delaktiga som möjligt, oavsett deras ålder. Det betyder inte att du måste berätta allt.

Läs mer om [att prata med barn när en närstående är allvarligt sjuk](#)

Att vara närstående

Det kan kännas svårt att vara närstående till någon som är allvarligt sjuk.

[Här får du råd om hur du kan hantera situationen och vilken hjälp du kan få](#)

Du kan också prata med [kontaktsjuksköterskan](#) om du är närstående och behöver stöd.

Vad beror njurcancer på?

De som forskar om cancer vet ännu inte helt vad njurcancer beror på. Men det finns saker som ökar risken för sjukdomen:

- rökning
- övervikt
- [högt blodtryck](#).

Ungefär en tredjedel av dem som har njurcancer har fått det på grund av att de röker eller har rökt.

Ärftlig njurcancer är ovanligt

Det är ovanligt att njurcancer är ärftligt. Det är vanligare med ärftlig njurcancer om man blir sjuk före 40-årsåldern, eller får sjukdomen i båda njurarna.

Här kan du läsa mer om att ha en [ärftligt ökad risk för cancer](#).

MER PÅ 1177.SE

- [Min vårdplan – ditt stöd för delaktighet och trygghet i cancervården](#)

MER PÅ ANDRA WEBBPLATSER

- [Nationella vårdprogrammet för njurcancer](#)

Senast uppdaterad:

2023-02-03

Redaktör:

Susanna Schultz, 1177.se, nationella redaktionen

Granskare:

Börje Ljungberg, läkare och professor, specialiserad på njurar och urinvägar, Umeå universitet

Illustratör:

Kari Toverud, certifierad medicinsk illustratör

mer på 1177.se

[Film: Vara nära någon som är cancersjuk](#)

Sjuksköterskan Sanna Wörn berättar vilka råd hon och hennes kolleger brukar ge till närstående vid cancer.

[Avslappning för hela kroppen](#)

Här kan du lyssna på fyra olika avslappningsövningar med olika längd. Övningarna hjälper dig att slappna av i hela kroppen. Du kan sitta eller ligga när du lyssnar på övningarna.

1177 – tryggt om din hälsa och vård

På 1177.se får du råd om hälsa och information om sjukdomar och vilka mottagningar du kan kontakta. Logga in för att läsa din journal och göra dina vårdärenden. Ring telefonnummer 1177 för sjukvårdsrådgivning dygnet runt. 1177 ger dig råd när du vill må bättre.

1177 på flera språk

I

Om 1177

I

Kontakt

I

[Behandling av personuppgifter](#)

[Hantering av kakor](#)

[Inställningar för kakor](#)

1177 – en tjänst från [Inera](#).